

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica q[ui]nta p[ost] oc. epi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

terigerit picē coindnabit ab ea. **Itē** **Isaie** lq. Recedite recedite. abite. polluti nolite rāgere. **Itē** in ps. d. **Supbo** oculo r infati/ abili corde cū h nō edebā. **Et** ap. l. s. **Loy.** r. d. **Si** qd frater noiā fornicator inter vos. cū h mōi nec cibū sumere debet. **Ad** ista breuiter rñ deo. q duplex est cohaborio bonoz cū malis. Quidā corpe tm i humanis acibz licit. vt in ptractibz alijs honestis. Quidā corpe r mente. vt i acibz eorū pueris r puerudinibz aut moribz dere standis. **Tūc** dico q dñs p omīs scripturas phibet cohaboriōem bonoz cū mal corpe simul r mēte. ne eis pferat in aliqbo p/ uis moribz. **Et** h dicit scriptura. recedite sez mēte. sicut dauid noluit cōicare mente supbis r auaris. **Et** qd dicit de pice. vey ē q difficile ē euadere otagiū tangētī picē. nō tñ est impossibile. **Un** pfecti r firmis i sanctitate. facile est cōicare pueris. licz impfectis videat difficile. non tñ impossibile. **Pau** lus aut phibet sumere cibū cū fornicarijs manifest. p sniam ecclie pccis. nō aut occultis. **Un** in signū bñs cū iuda occulto suo traditore māducauit. **Iuxta** illd. **Qui** intingit mecū manū in parabsidē. **Dūc** ē q dicit **Inno.** exponēs illud de xpo ps. c. **Nō** adhesit mihi cor p/ auū. **Dicit** cor p/ auū sez iude nō adhesit mihi i amore. quia ipm nō dilexi. declinatēz a me malignū. nō cognoscebā. i. nō approbābam. **Et** seqtur. **Supbo** oculo r infatiabili corde. i. cū iuda q bebat oculū supbū. eo q noluit regule et legi subijci saluatori. r cor infatiabile p cupiditatē. q fecit eū vendere saluatōrē mūdi cū hoc nō edebā. **Nō** dicit nō edebat mecū qz edebat corpaliter. sed dicit cū h nō edebam. qz nō me ei socialē r pferantē exhibebam. licet patiēter sustinerē q ederet p/ nea mea mecū. **Sed** alijs discipul me socialē exhibebā. qz placebat mihi eoz societas. **Dec** **Inno.** **Et** his infero q licz infirmis difficile ē puerfari mal. ppter timorez ruine r p/ amiatōis. tñ pfecti r firmis in fi de. vtile ē ppter lucrādū eos aut arguēdūz eoz mala. **Sic** fecit dñs iude. quē vt auerteret a pua intentiōe voluit puerfari secū. **Sic** multi sc̄ri legūtur int malos puerfari. **Hā** loth cast? fuit i sodo. **Sen.** xij. r noe in generatiōe sua q mala erat iust? vixit **Hen.** xij. **Joseph** qz i egypto cast? pmanst. **Sen.** xxxv. **Sic** samuel iter filios hely pef

simos sc̄is extitit. i. **Re.** ii. **Sic** iter idolatras pessimos. vij. milia viroz remāserit in tacta. ij. **Re.** xiv. **Sic** rhobias inter alios idolatras māsit deicola **Thob.** j. **Sic** hie remias int pessimos detractozes vīratē nō tacuit **Diere.** cluij. **Et** ezechiel iter incredulos r subuerfozes bitasse mēozat **Ezech.** ij. **Et** qbz videt bōis r pfecti malicia ipioz nō obesse. dūmō recedāt ab eis mētalit. r si habitēt corpalit. **Un** duobz modis nō te maculat malū. **Si** aut nō pferat aut redarguis. **xxij.** q. iij. a mal. **Sed** h pulsat qstio aim **Utrū** i aliq casu mali pnt deleri de hac vita. **Ad** qd rñ deo. q mali sūt duplices. **Aut** eni sūt publici r pcciaz pccis. aut occulti r ab ecclia tolerati. **In** prio casu d. **Malici** eos nō patiar viuere sup trā **Ro.** xxi. **In** scdo casu d. **Tu** bon? tolera malū. qz abel esse rēnuīt quē cayn malicia nō exerceat. **In** q **bre** sup **Ezech.** omel. l. xxij. q. iij. **Tu** bon? **Sic** iudā dñs tolerauit. **In** plibz q ca/ sibi mali tolerant. **Prio** si ē difficile segregare malos a bonis. r tūc tolerādi sunt. ne boni r inocētes sil peant. **xxij.** q. iij. q. iij. **Un** theodosi? ipator? fuit rēpbnus p brm **Amb.** q inocētes cū iniqz r sceleratis sil occiderat. **Scdo** qdū mali p iudiciū ecclie nō publicant. ij. q. j. **Muli** circa pncipiū. **Et** d cohabitōe dicoz. **vra.** i. c. vl. **rv.** q. vl. ca. vl. **Tertio** tolerādi sūt vbi eoz correctō nō despā. **xxij.** q. iij. c. j. **Quarto** si eoz pctā nō sūt maifesta. **xi.** q. j. **nolite** i q. j. **multi.** **Quito** si ex eoz p/ urbarōe par ecclie vltis nō turbat. **xxij.** q. iij. **tu** bon? qz p/ p/ fces malos rheria nō sūt rūpēda. neq ppter bedos grex deserend? neq p/ paleā area relinqnda. **xxij.** q. ij. q. iij. **Nō** sūt q indifferēnt deserēdi mali. s. patient tolerādi. qñ nus de malo ad bonū quqz puerfi possunt nobiscū puenire ad patrias claritatis eterne. **Ad** quam nos rē.

Dñica qnta p? oc. epi. **I. Ser. XXXI.**
Quifiteoz ubi pa
 ter dñe celi r tre **Matth.** xi. **Qu**
 ðñica p/ ma pcedētī sc̄rā mē/ ecclia. p/ osuit nob saluiferā doctrināz nri saluatoris i parabola semis. nūci ista dñi ea pnti. ponit nob quib? a christo ista doctrina reuelatur. r q sunt digni reuelatōis doctrine celestis. quia tm̄ humiles. **Di** aut sunt speciales discipuli christi. sibi eterna

Dominica quinta post octa. epi.

lifer a deo dari. **U**nd **G**losa sup illud **J**o
hamis. **vj** Hec est voluntas patris mei q
misi me. vt omne quod dedit mihi no per
dam et eo. **D**icit interlinearis. **C**hristo da
tus est tm̄ humilis. Et sequit̄ ibidem. de ti
mentib; perit. de humilib; nihil. **U**nde sal
uator **M**ath. **xxiii**. dicit. non est voluntas
dei vt perdat̄ vnus de pusillis istis. **vbi**
Glosa **H**ieronymi dicit. **S**ola hūilitas ē
signū imitationis dei. **E**t **f**m **B**regozij.
Sicut euidentissimū signum reproborū
est superbia. ita electorū humilitas. **U**nde
Jacobi. **iii**. dicit. **E**t. **j**. **pe**. **v**. **H**umilib; au
tem dat gratiam suam. **E**t **f**m **I**saie. **lvj**. **A**d
quem respiciā nisi ad humilem. **I**n signū
aut̄ huius dei fili? allecrus humilitate vir
ginis gloriose descendere dignatus est ad
homies **I**ntra illud **L**uce. **i**. **R**espexit hu
militatem ancille sue. **T**alib; etiā domin?
specialiter reuelare dignat? est suorum se
cretorū mysteria a seculis abscondita. **U**nd
In **P**salmō. **I**n intellectu dat paruulis. **G**lo
sa. **i**. **h**umilib;. **I**deoq; dei fili? agens grati
as deo patri p talibus dicit in euangelio
psenti. **I**n illo tempore. **R**espondēs iesus
dicit. **C**onfiteor tibi pater domine celi et
terre. **I**te est textus ist? euangelij. in quo
signanter audiunt? q; veritas sacre doctri
ne reuelat a deo humilib;. **U**t igitur reue
lerit nobis a deo pater p eius vnigenituz
filiū ante omnia gratiam est? postulem? sine
qua indigni ad talia omnia sumus. **U**nd **J**a
cobi. **i**. dicit. **S**i q; indiget sapientia. postu
let eam a deo. **C**hristus aut̄ est sapientia et
virtus dei patris. vt dicit. **i**. **C**orinth. **l. z. ij**.
et ad **R**oma. **xi**. **H**inc **B**ern. sup **L**anti. ser
mone. **xxij**. dicit. **I**ncautus quis laborat in
acq̄sitione virtutum et scientiarū si aliū de
sperandas eas putet q; a domo virtutū.
cuius doctrina seminariuz est prudentie.
Unde soli illi prudentes sunt dicendi qui
eius doctrina imbuti sūt. **H**ec ille. **Q**uod
vt facilius impetremus ad matres gratie
virginem gloriosam. cui reuelata sunt se
creta celestia recurramus omnes. et icētes
voce amena. **A**ue maria gratia plena do.
In euangelio psenti tria describuntur.
Primo diuina sapientia a sapientibus ab
sconsa humilib; manifestata ostendit̄ cum
dicit. **C**onfiteor tibi pater dñe et. **S**ecun
do eterna resectio laborantib; in peniten
tia pmittitur. cū dicit. venite ad me. **T**er

tio iugū legis diuine suane esse phibetur.
cū concludit. **I**ugū enim meū suane et.
Dixi primo **q** in prima **A**
parte euagelij sa
pientia diuina sapientib; absconsa humi
libus manifestata ostendit̄. cū dicit. **C**on
fiteor. **P**remittit̄ aut̄ hic determinatio tem
poris. cū dicit. **I**n illo tpe. **R**espondens ie
sus. **I**stud factū est anno pdicationis pri
mo. postq; xps designauerat septuaginta
discipulos. et eos misisset ad predicandū.
q; reuerſi a pdicatione dixerūt xpo. **D**omi
ne. etia; demonia subiiciunt nobis. quod
rephendit statim et dicit. **N**olite gaudere
q; demonia vobis subiiciunt. sed gaudete
q; nomia vestra scripta sunt in celis. ita di
citur **L**uce. **x**. **E**t q̄a iterum q; apostoli erāt
in pdicatione alibi. xpus pdicauit iudeis.
cū tamē pdicationem ei? reiecerūt turpiter.
quorū penam xps dixit fore maiore in in
ferno qntū ad peccatū incredulitatis q; so
domitāri. vt patet ibidem modicuz ante.
Postq; aut̄ exprobraſset iudeis q; ei? pdi
catione repulissent. in illo tpe **R**espondens
iesus scz tacite q̄stioni quā potuissent face
re xpo. scilicet qre pdicasset nō credituris.
et non pdicasset credituris. **G**losa tamē di
cit q; respondet illi q̄stioni. **Q**ue ē ratio
q; plus in daicus vni? dei cultor filius dei
in carne venientem reiecit. quē gentilitas
tam prone recepit. **H**uic ergo obiectiōi re
spondens dicit. **C**onfiteor tibi pater. i. glo
riam tuā declaro **f**m **L**yras. **G**ratias tibi
ago et in te exulto **f**m **B**ozram. **U**nd **L**uc. **x**.
dicit q; in illa hora iesus exultauit in spiri
tus sancto et dixit. **C**onfiteor tibi. p deuotaz
laudem. pater. p eterna generatione. dñe
celi et terre. p temporale creationē. **P**rimuz
est cōtra **S**abellium pfundente psonas.
Dic aut̄ distinguit vna ab alia. q̄a vna cō
fiteatur alteri. in q; patet pluralitas iparuz.
Secōm est cōtra **A**rriū. q; negauit xpm dei
filiū p naturaz. q̄a vocat eū patrem. q; prie
sic dicit p generationes. **T**ertiu est contra
Danicheuz. q; ponebat duo pncipia. illa
sensibilia dicens a malo deo. et celestia a bo
no. **C**ōtra hoc dicit. hic de? idem celi et ter
re. i. creature supioris et inferioris. qz absco
disti. **E**cce ratio p̄fessiois sine gratiaz acti
onis. scz reuelatio veritaz ipis paruul. **E**t
hec facta ē p misericōdiaz. et p oppositū abscon
sio veritaz facta ē supbis. et h̄ p̄t iusticiaz.

Et preponitur abscondio veritatis. quia superbi iudei verbum veritatis repulerunt. quod postmodum gentiles humiles receperunt. ut habetur Actuum. ciiij. dicit ergo. Abscondisti hec archana fidei et sapientie tue. que in adventu filii tui sunt impleta. a sapientibus et prudentibus. scilicet scribis et pharisaeis secundum suam reputationem. scilicet. sapientibus in credendis. et prudentibus in agendis. vel sapientibus in lege vel prophetis. et prudentibus in mundanis. vel sapientibus et prudentibus secundum superficiem exteriorum. vel secundum humanam philosophiam. de qua. secundum ad Corinthios. i. Stultitiam fecit deus sapientiam huius mundi. Hec autem est triplex. scilicet animalis terrena et diabolica. Iacobus. iij. Animalis in voluptuosis et luxuriosis. terrena in cupidis et avaris. diabolica in superbis et ambitiosis. Et a talibus abscondita est divina sapientia. quia isti sunt sapientes in oculis suis tantum non simpliciter. et revelasti ea paruulis. id est humilibus. et intellectum suum in obsequium fidei et certitudinis. Ecce ergo depressio superborum et exaltatio humilium. Et patet hic secundum Lyrum quod causa ex parte credentium fuit humilitas eorum. que ad sapientiam disponit. ut dicit Proverbia. xij. Ubi humilitas ibi sapientia. Et parte autem non credentium. est eorum superbia. que est intellectus excecatus. Sed ex parte dei causa fuit simplex voluntas divina. Et hoc est quod subdit. Ita pater quoniam sic placitum fuit ante te. ante quem nihil inuisitum placere potest. Nullam vero aliam rationem reddere voluit filius dei. quare illos reprobaerit. et hos elegerit nisi solam beneplacitum patris. in exemplum. ut secreta dei discutere non presumant in confusione illorum qui de secretis dei volunt querere rationem. cum dicit Augustinus. de civitate dei. Animum que fuit sola voluntas est ratio facientis. Veritatem et si causa huiusmodi reprobationis vel electionis assignari non possit in speciali potest tamen in generali secundum Lyrum. Ut scilicet in electis dei appareat dei misericordia in malis autem iusticia. Quia sicut ad gloriam regis terreni non solum pertinet aula in qua strenui milites honorant. sed etiam paribulum in qua malefactores puniuntur. Sic ad gloriam regis celestis non solum pertinet promissio bonorum. sed etiam puniatio reproborum. In speciali tamen non potest ratio assignari ex parte dei quare istum eligat et istum dimittat. nisi

simplex eius voluntas. ut dicit Augustinus. super Iohannem. Quare istum trahat. illum vero dimittat. noli velle diiudicare. si non vis errare. **S**ed diceret. tamen gaudere de reprobatione hominum infidelium malum est. Respondeo secundum Lyrum. Christus non agit gratias de absconditione. sed de revelatione tantum. Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Istud continuat sic ad precedentem clausulam. Dixit enim primo quod causa illius revelationis propria et immediata fuit voluntas patris. ne puretur quod etiam filius nihil operetur ad hoc. ideo ponitur se ut causam mediam. Christus enim est per quem omnis processus gratie derivat ad nos. et hoc est quod dicit. Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Hoc verum est tam secundum naturam divinam. secundum quam habet esse a patre. et persequens et posse. licet habeat idem esse et posse cum ipso. et sic omnia tradita sunt sibi ab eterno. Secundum autem naturam humanam omnia tradita sunt in potestate christi. et ideo a patre. Et hoc dupliciter. Uno modo quod ad auctoritatem. et sic omnia subdita sunt sibi ab instanti conceptionis. quod eo ipso quo natura humana verbo est unita omnia creata sunt subdita christo et pedibus eius. Alio modo quantum ad effectum. et sic in iudicio omnia erunt subdita christo et pedibus eius. quod quoad perfectum implebitur voluntas eius in omnibus. ut dicit ad Hebraeos. ii. Sed que omnia. dicit Horra. Omnia scilicet secreta. superiora inferiora et media. celestia. terrestria et infernalium. corporalia. spiritualia. et virtutes. communita. que omnia tradita sunt christo. ad creatum et recreandum et ad glorificandum. vel omnia etiam increata essentialia. eternalia et spiritualia. ut potentia. sapientia et bonitas et eternitas. que dicitur plura propter diversos modos significandi. quod omnia tradita sunt filio a patre per generationem. cum sibi consubstantialiter genuit omnia possidentem secundum Rabanum. Omnia ergo. id est domini super omnia vel notitiam omnium. Habuit enim christus omnium scientiam. et si non omnium potentiam que creature dari non poterat. Sequitur. Et nemo novit filium nisi pater. Sic christus ostendit fore causam huius revelationis. quia notitiam habet huiusmodi maiorum. et hoc a patre. Quia nullus est in trinitate gradus. nihil prius aut posterius. nihil maius aut minus. et ideo non dicit scias equaliter esse patris et filii dices. Hec non novit filium nisi

Dominica quinta post octa. epi.

pater. Nemo hic non accipitur proprie. id est nullus homo. sed large. id est nullum suppositum intellectuale nature nomine filium scilicet essentialiter plene et perfecte. Hoc dico propter homines qui cognoscunt per fidem. et beatos qui per manifestam visionem. qui licet clare videant divinam essentiam. tamen eam non comprehendunt. Nisi pater. non excluditur spiritus sanctus. ut sit exceptio essentialis aut personalis. neque novit patrem quis nisi filius. et cui voluerit filius revelare. et ita filii est causa revelationis. quasi diceret. ne miremini si omnia mihi tradita sunt a patre. quia aliquid maius habeo. scilicet noscere patrem et esse eiusdem voluntatis et essentie cum ipso. Et hoc dicit secundum Dilarium. ne sic quid minus in ipso quam in deo esse puretur. Per hoc autem quod dicit se potestatem habere revelare patrem. non negat etiam quoniam habeat potestatem revelandi se. Nazem Augustinus. vii. de trinitate. Revelatur pater per verbum suum. sicut verbum nostrum temporale et transitorio: in illud de quo loquimur et seipsum ostendit. sic filius dei et se et patrem. quia ipsum ita est. et hoc pater quod pater.

Dicuntur tres moralitates. Prima quod volentes habere claram cognitionem divine voluntatis quanta sit ad agenda et ad credenda in salutaribus. maxime debent studere humilitatem que inter alias virtutes disponit hominem ad cognitionem divine sapientie. Sunt enim septem virtutes que disponunt ad hoc. Prima est castitas. ut in Ioseph. cui propter castitatem datum fuit donum interpretationis somniorum. Benef. xl. Secunda est abstinentia. ut in daniel. Daniel. i. Tercia est oratio. ut in daniel. ii. Reg. xv. Quarta contemplatio. ut in Salomone. iii. Reg. iii. Quinta sollicitudo. in mardocheo. Ester. i. Sexta patientia. in Iohanne evangelista. Apocalip. i. Septima humilitas in discipulis. ut hic Secunda moralitas. ut ea que nobis sunt occulta fidei non discutiamus temere. Unde Ambrosius. libro. i. de trinitate. Aufer argumentum ubi fides queritur. piscatoribus creditur non dyaboli. Et Augustinus. super Iohannem. Noli intelligere ut credas. sed crede ut intelligas. intellectus merces fidei est. Et propter hoc dicit Gregorius. xvi. moralium. Et his verbis docemur ne temere diffusa consilia de aliorum vocatione et aliorum repulsione presumamus. Et facit hoc contra illos qui etiam de tem-

porali electione aliquorum disputant. dicentes. Ut quid istum deus elegit in talem prelatum. qui non est alicuius utilitatis. non attendentes illud quod deus facit regnare hominem hypocrisis. propter peccata populi. Job xxxiii. Tercia moralitas est ut sortilegia. incantationes et alia signum diaboli fugiamus. ex quo audimus quod omnia pater dedit filio in potestate. ab illo ergo potius queramus nostre necessitatis suffragia quam omnia potest. non a diabolo qui non potest amplius quam permittitur. ut patet Math. viii. et per beatum Gregorium. li. i. moralium.

Dixi secundo quod in secunda parte evangelii eterne refectio laborantibus in penitentia permittitur. cui subditur. Venite ad me omnes. Et tria dicit. venite. tollite et discite. ad innuendum quod ista tria sunt nobis necessaria. scilicet fides per quam accedamus ad deum. amor per quem voluntarie servimus deo. et opus per quod efficaciter implemus mandatum. Dicit ergo venite. quasi diceret. per me filium habetis facile accessum ad deum patrem Ioh. i. Per me si quis intraverit etc. et venite ad me. scilicet prius credentes in me per fidem. Ioh. xii. Nemo venit ad patrem nisi per me. Dicit ibi Thomas. quod nullus pervenit ad noticiam patris. nisi per verbum suum. quod est filius. Sicut enim volens se revelare verbo cordis quod profert ore. id est quod dicitur ipse verbum litteris vel voce. Ita deus volens se manifestare hominibus verbis suum ab eterno carne conceptum carne induit in tempore. et sic nullus potest pervenire ad noticiam patris nisi per filium. Hinc est quod philippus reprehenditur. petens sibi patrem ostendi. cui dictum est. Qui videt me videt et patrem meum. Bene ergo dicit. Venite ad me credendo per fidem. Isai. lx. Venite ad me curvi filii eorum. Ad me inquit committendum per imitationem Ioh. i. Magister ubi habitas. venite et videte. venite ad me fruendum per glorificationem Math. xxv. Venite benedicti patris mei. Venite ad me vos clausi ad me ostium veritatis Iohannis. x. Ego sum ostium. vos egri ad me medicum salutis Luce. x. Samaritanus in fudit vinum et oleum sauciato. vos naufragi ad me portum quietis Iohannis. xvi. In mundo pressuras habebitis. in me autem pax. Quis in differenter qui laborantibus

et onerati estis. Laboratis inquā sine fin
 naturā. in q̄ nascimur. q̄ hō ad laborē na/
 scit. **Job. v.** sine fin culpā. in q̄ transgredi
 mur. **Piere. ix.** vt iniq̄ agerēt laborauerūt.
 siue fin penā in qua morimur. **Genes. iii.**
 Maledicta terra in opere tuo. Speciali
 ter tamē hic xp̄us loquebat ad iudeos. q̄
 laborabāt sub onere leḡ. q̄d nec ip̄i nec pa
 tres eorum portare potuerunt. **Actū. xv.**
 Similiter loquebat ad gentiles laboran
 tes in cultura idolorum. De quo **Isa. lvi.**
 Labor egypti. **Hobis** autē qui laboram̄
 in uoluptatibus. vt luxuriosi. auari in cu
 piditatibus. ambitiosi in dignitatib; dica
 tur etiā venite qui laboratis. scilicet labo
 re stultissimo. **Eccles. i.** Labor stultorum
 affliget eos. **Et** vere stultus. q̄ ad **Roma.**
vi. dicitur. **Stipendia** peccati mors. **Ec**
ce merces laboris. Sed nūquid vocat ad
 alium laborem. certe non. **Dicit** enim. **Et**
 ego reficiam vos. triplia. scilicet cibo. do
 ctrine. eucharistie et glorie. **Bona** refectio
 que famem nescit p̄petuo. **Psalmista.** In
 loco pascue ibi me collocauit. Deinde sub
 dit aliud inuitatorū ad tollendum iugum
 suū dicens. **Tollite** iugum meū sup̄ vos.
 id est legem meā euangelicam. que dicitur
 iugum. q̄a est lex amoris. et p̄ consequens
 iungit fideles ad veritatē. iudeos et genti
 les. **Amor** enī est vis vnica fm̄ **Dionisiū**
Et attende benignitatem saluatoris. quia
 non imponit inuitis iugum suū. sed spon
 te hortatur. **Unde** **Barth. xix.** **Sivis** ad
 vitā ingredi serua mandata. **Et** **Ecc. xv.**
Deus ab initio constituit hominē in ma
 nu consilij sui. **Iosue. vlti.** **Si** malum vo
 bis videtur timere dominū. optio vob̄ da
 tur. **Hinc** dicitur in canone. **Q** voluntari
 um militē eligit christus. **rv. q. j.** **Nō** est.
 et. **xxxij. q. v.** **Tunc** saluabitur. **D** **No**
 tanter autē dicit iugum meū. quod est tri
 plex. scilicet euāgelice p̄dicationis. **Ecc. i.**
vltimo. **Collū** vestrū subiūate iugo illius.
Secundo diuine dilectiōis **Ps. xvij.** **Re**
uersi sunt vt essent absq; iugo. **Tertio** iu
 gum crucis. siue mortificatiōis. quod car
 nem spiritui subiūcit. **Trenozū. iij.** **Bonus**
 est viro cum portauerit iugū. **Et** dicit me
 um. propter exemplaritatē. quia ipse tulit
 illud pro nobis. docendo. diligendo. susti
 nendo. super vos. id est. vt vobis preside
 at in omnibus doctrina mea. et p̄cipiat sup̄

vos. i. in ratione vestra et voluntate. q̄ est su
 perior pars aīe vestre. in qua debet esse di
 lectio. super vos. i. in corpore v̄so. **Galat.**
vj. **Stigmata** dñi in corpore meo porto.
Rabanus dicit q̄ hoc dicit. vt in reueren
 tia habeamus iugū diuīe legis. nō concul
 cantes. sed venerantes. **Et** discite a me. scilicet
 sine fallacia. simpliciter intelligendo.
 sine postilla memoriter retinendo. sine pi
 gricia efficaciter complendo. a me. docente
 verbo et exemplo. quia miris sum. in mo
 ribus exterius. scilicet nullū ledēdo. zbu
 milis interius in affectibus nemines con
 temnendo. **Istis** enim duob; modis ma
 xime nutritur dilectio. corde. nō solum ex
 teriori apparentia vt hypocrita. qui humi
 liatur pro humanis laudib; **Barth. v.** **Re**
ceperunt mercedem suā. **Et** sequit̄ premi
 um. et inueniētis requiē animabus vestr̄.
 scilicet in p̄senti et futuro. **De** p̄senti dicit
Ecc. vlti. **Hodie** laboraui et inueni mi
 hi multā requiē. **De** secūdo **Isa. xxxv.**
Sedebit populus meus in multitudine
 pacis et in tabernaculis fiducie et requie
 opulenta. **Hic** eliciuntur tria documen
 ta moralia. **Primum** est q̄ nō est excusatio
 hominis cuiuscūq; de salute sua quin ad de
 um venire teneat. **Istud** patet. q̄a ad hoc
 filius dei descendit vt verbo et facto voca
 ret homines ad salutē. **Unde** ipse dicit **Jo**
hānis. iij. q̄ deus sic dilexit mundū. vt filius
 suū vnigenitū daret. vt om̄is qui credit
 in eum nō pereat **Job. i.** **Ego** veni vt vitā
 habeant. **Et** **Barth. xvij.** **Veni** fili; bo
 minus querere et saluū facere quod perie
 rat. **Idez** **Luce. xix.** **Hinc** **Job. xv.** dicitur
Si nō venissem et locutus eis nō fuisset
 peccatū nō haberent. **Ad** hoc significatū.
 xp̄s voluit tam crebris verbis dicere ad ho
 mines istud verbū quod hic ponit venite.
 quāq; post me. vt **Barth. iij.** et **Lu. v.** quāq;
 ad me. vt hic. **Et** **Job. v.** **Om̄is** q̄ venit ad
 me. cū ergo aperte vocat nullus excusari
 potest. ad **Roma. ij.** **Quap̄** propter inexcusa
 bilis es o homo **Job. xv.** **Hūc** ergo nō ha
 bent excusationes de peccato suo. **Hinc** p̄
 regula apl̄us ponit. q̄ in statu legis euāge
 lice regula est q̄ ignorans ignorabit. **Lo**
rinth. xij. **Scdm̄** documētū est. q̄ h̄c xp̄i
 anis necessarīe sint oēs vtutes. maxime m̄
 bilitas. a qua se xp̄us denomiare voluit.
 vt rex humilitatis. et dominus imitatio.

Dominica quinta post octa. Epiphanie

Et ideo xps sepius nos ad humilitatem magis q̄ ad alias virtutes inuitat. Sicut patet **Matth. xxiij.** Nisi efficiamini sic parvulus iste. **Et Luca. xxiij.** Omnis qui se exaltat humiliabit. **Et Luca. xxiij.** Qui voluerit esse maior sit sicut ministrator. **Et ratio.** quia humilitas e radix omnium virtutum. **Et dicit Ambrosius.** Et ideo saluator non ait. **Discite a me mundum fabricare.** et omnia in eo creare. miracula facere. mortuos suscitare. sed discite quia humilis sum. inquit **Aug.** in li. de ver. do. ubi etiam vocat humilitatem fundamentum totius fabrice spiritus sancti. Tertium documentum est. q̄ vita christiana debet esse quieta mente. sed laboriosa corpore. ad significandum hoc quod dicit **christus.** Invenietis requiem animabus vestris. **Doc contra ociosas virgines.** viduas. et vetulas. que in h̄ se dicunt maxime esse christianas et contemplativas si ociosas nihil laborantes. **Lū m̄** vita evangelica e requies animarum non corporum. **Unde dicit in ps.** Labores manuum tuarum quia manducabis. **Sequitur.** Beatus es. scilicet in p̄nitentiā. et bene tibi erit in futuro si becfacies.

Dixi tertio q̄ in vltima parte evangelij iugum legis divine suave esse phiberetur. cum dicit. **Iugum enim meum suave est et onus meum leve.** q̄ d. xps. ideo debetis iugum meum potius q̄ iugum veteris legis portare. quia iugum veteris legis erat grave. propter multiplicatam moralium. propter austeritatem iudicialium. propter defectum sacramentorum iustificantium. **Sed sic est evangelium meum q̄ est iugum suave et onus leve.** q̄ ad ipsum portandum sufficit sola caritas. **Unde Rabanus dicit.** Quid suavis iugo christi. quid onere levius. abstinere a malo. bonum velle amare omnes. odire nullum. eterna sequi. presentibus non capi nulli inferre aliquid. q̄d si tibi fieri non vult. **Et Gregorius in moral.** dicit. **Non grave meritis nostris imponit qui vitare omne quod perturbat precipit.** qui decernare omnia laboriosa onera huius mundi monet. **Hic occurrunt tria dubia.** Primum e quare xps voluit apparere mundo. et non potius nobilibus et famosis fin seculi in familiaria. vectura. equitatura. vestibus. cibis. thesauris. et alijs. **Rūdeo fm Greg. et Arif.** hic q̄ ad hoc humilem se exhibuit. ad hoc lūdibria contumeliarum. ad hoc torzionum pro-

bra et passionum tormenta toleravit. ut superbum hominem non esse doceret deus. **Ecce prima causa scilicet ratione nostre exemplaritatis.** **Secundo ideo.** quia **fm Bre.** ex quo nostre perditionis causa fuit superbia. in salvatore nostro debuit esse humilitas. ut contraria contrariis curarent. **Et quibus patet quare ita dives noluit esse potens.** **Ratio.** quia illa sunt ut communiter signa superbie. **Christus autem venit facere et docere in se. ideo debuit h̄c signa humilitatis in vestitu. in familia. et in omni vita sua.** **Et quo patet q̄ sicut evidentiſſimū signū perditionis est superbia. ita salutis humilitas.** **Non patet.** quia sicut illi sequuntur dyabolus qui est rex super omnes filios superbie. ita isti christum. qui dicit. **Discite a me.** quia mitis sum et humilis corde. et sic utrobique verum signum. **Secundū dubiū.** vnde est q̄ multis videntur esse graviora precepta legis evangelice. cum tamen dicantur leviora. **Respondeo fm Aug.** in li. de verbis domini q̄ omne hoc est ex absentia gratie spiritus sancti. q̄ quanto adest omnia apparentur facilia. quia spes future beatitudinis omnia alleviat. **Et hoc est quod dicit Rabanus super illud Matth. viij.** Arta est via que ducit ad vitam. **Arta est inquit in principio sed processu tēporis ineffabili dulcedine dilectionis dilatata.** sicut dentibus obstupentibus in hōie in principio gravat comedere quod postea delectat. **Et glosa sup illud. i. Joh. v.** Mandata eius gratia non sunt dicat. **Que in natura sui dura sunt et aspera.** amor dei et spes premij facit esse leviora. **Propter quod dicit Henricus de v. maria. li. xxiij. de perfectiōne interioris hominis. c. xvij.** Qui dicit sibi gravem viam evangelicam. suam imbecillitatem non illius gravitatem accusat. **Tertium dubium.** **Utrum iugum legis nove sit levius iugo veteris legis.** **Videtur enim q̄ non.** cum ibi phibeatur solum manus ut non occidas. hic autem animus. ut non irasci. Ibi actus. hic concupiscentia. **Qui viderit mulierem ad concupiscendum mechatus est eam.** **Matth. v.** **Ad hoc respondeo fm Thomam in. iij. smiaz. dist. xl. et prima scde. q. vij. arti. iij.** **Lex vetus est gravior multiplici de causa.** **Primo.** quia lex vetus nullo modo iustificabat causando iusticiam infusam. que est a solo deo per gratiam sed solum docebat. q̄ in observatōe mada-

torū eius forma iusticie cōsistit. que grauis
sima est. Secūdo grauis erat. qz phibēs
pctm. speciale reatum addebat. inq̄ntuz
nō solum naturalē legem transgrediebat.
sed etiam inq̄ntum legis scripte transgres
sor erat. Tertio quia solum temporalia pro
mittebat. et si promittebat eterna. hoc sa
tis obscure et in figuris occultis. **Un De**
bzeoz. r. dō. Umbra habens lex futuro
rum bonoz. **Prodo certū est q̄ facili⁹** qui
libet seruit pro eternis q̄ p̄ caduc⁹. **Quar**
to quia illa lex erat timoris. noua at amo
ris. quia data est ex maxima charitate effu
sionis sanguinis ch̄isti. modo facili⁹ q̄s
implet ex amore q̄ ex timore preceptum.
Quinto lex uetus arrabat ad multa ceri
monialia. etiā inuitos. **Unde** et si non fu
it peccatū tangere mortificatiū. tamen si nō
faciebant ea que in lege p̄ter hoc manda
bant peccabant mortaliter. ad q̄ noua lex
non artat. et si ad aliqua tamen ad pauca.
Item sicut refert Augustinū ad inquisi
tōnes Januarij. **Rabi Moyses** enūerat
precepta legalia plus q̄ mille sexcenta.
ad que omnia tenebantur. **Poua** autē nō
habet nisi septem sacramenta. ad quozum
quedam nō omnes tenentur. ut ad ordinē
et matrimoniu. **Si** autem d̄r q̄ in morali
bus plura prohibet noua q̄ uetus. **Dicen**
dum est. q̄ hoc uerum est. sed cum hoc au
tilium gr̄e ofert ad omnia implenda. q̄ gra
tia omnia leuiat. **fm Augustinū.** et cuz hoc
habemus adiutoria multa sacramentozū.
Unde fm Scotū. Et si potuerūt mereri
grām pro p̄mo modo. bene quidem. s̄ ad
grām p̄cipiendā nō habuerūt aliquod sa
cramentū p̄ter circūcisionem. que fuit cō
tra originale. **Similiter** dicendum est de
iudicialibus. q̄ valde pauca sunt a xp̄o tra
dita. licet per eos qui habēt declarare le
gem ch̄isti. et statuere leges in ecclesia ut
p̄ncipes plura sunt superaddita. ad que
etiā tenent fideles obseruanda. ut in cano
ne. **distinc. xij. c. j.** **Præterea** de difficultate
vtriusq̄ legis nūc apparet q̄ q̄ntū ad act⁹
exteriorē lex uetus est grauior. quia plu
ra ceremonialia et iudicialia. **Quantū** autē
ad interiorē actus qui sunt implere dele
ctabiliter opus uirtuosum. grauior est no
ua. quia prohibet animū et motū interio
rem. et q̄ ex amore impleant precepta. **Et**
sic lex noua nō amanti est difficultior. s̄ fa

clima amanti. quia uirtus delectationem
habz annexam. per quā homo facili⁹ im
plet opus uirtuosum. **Et** his infero core
larie q̄ lex noua est perfectior lege ueteri.
p̄ter plura. **Primo** quia fini p̄pinq̄ior. eo
q̄ immediate aperit ianuā celi. **Uetus** au
tem destinabat ad limbū. **Secūdo** qz ver
satur circa bona gr̄e et glorie. illa circa bo
na nature et fortune. **Ita. j.** **Si** audieritis
me bona terre comedetis. **Tertio** qz com
pletior nō indigens supplemento. compen
diosior. q̄a vno uerbo impletur. **Roz. xij.**
Qui diligit primū leges impleuit. **Utilior**
q̄a vtriusq̄ scilz corpus et animā beaificat.
Ideo d̄r semita salutis nostre. q̄a paucio
ribz instrumentis indiget. **Et** q̄a remouet
cerimonialia et imolatiōes. et offert dō spi
ritum contritū et contriti cordis. **Item**
p̄fectior in hoc q̄a phibet nō solum manū
sed etiā animū. **Et** si diceret. tamen etiā
uetus hoc prohibet dicens. **Non** concupi
scas. **Respondeo.** q̄ hoc est in paucioribz.
q̄a solum in duobz p̄ceptis. scilz mechē et
auaricie. **Et** licet prohibeat mechā interi
orē. n̄ transgressoribz nō infligebat penā.
fm **Irām** in p̄logo sup **Mattheū.** **Item**
patet h̄. q̄a capro consilio difficillimo noue
legi q̄d est diligere inimicos. h̄ est facili⁹
q̄ imolare agnū pascales. **Ratio.** q̄a ad di
ligendū quēlibet hominē natura inclināt.
Secūdo q̄a talis dilectio nullū damni
infert. sed vtriusq̄ comodū. **Tertio** q̄a dilectō
magis confortat tam corpus q̄ animā. q̄
odiu. **Prover. xij.** **Animus** gaudens eti
am floridam facit.

Dñica quinta. II. Sermo. XXXII

Quoniam dicitur in libro sapientie
ter dñe celi et terre q̄a absconditi
sunt haec a sapientibz et prudentibz et reue
lasti ea paruul. **Matth. xj.** **Sic** dicit magi⁹
p̄ Aug⁹. sup ps. lxx. **Int** omnia q̄ hominē
scire oportet. h̄ est rora scientia hoīs. scire
q̄a ip̄e nihil est p̄ se. et q̄m quicq̄ est. ex deo
est. et p̄ter deū est. **Hec** **Aug⁹.** **Uult** dicere
Aug⁹. q̄ homo p̄siderata sua fragilitate
oia sua debet referre in deū et de oibz gr̄as
sibi agere. et omnia sibi attribuere. **Un** **Bre**
gorius li. xxiij. moral. ostendens q̄ si uera
sapia hoīs. dicit q̄ ha sapientia afficit. id ē.
humiliat nō extollit. nec supbientes quos
impleuerit sed lamentantes. facit. **Et** q̄d

Quinta post octa. Epiphanie

ptz q nō pdest sapia. ymo pl' obest. si nō af fuerit hūilitas. Nā sic dicit apl's. Scia in flat. caritas autē edificat. Quia igit phari sei nec se nec sua in deum referebāt. nec ex sapia quā habuerūt hūiles eē volebāt. s3 potius supbia inflati. de se et suis meritis psu/mebāt. Hinc ē q saluator venies in hunc mundū dimissis ill' hūiles dignat' ē elige/re discipulos qbo sue diuitas archana ma/nifestaret. q's approbās. et illos reprobans grās dō pzi agit di. in v'bis pposuit. Consi/teor tibi p' dñe celi et terre. qz rē. In quib' v'bis ad tria amonemur. Primo ad digne agendū grās deo exēplo xpi q ait. Cōfite/or tibi. rē. Secōdo inducimur ad deponen/dū alas supbie et fugiendū vanā gliaz q in pbaris ad tm̄ rephendit. vt merito ab eis secreta celi abscondant. cū d'r. qz abscon/disti. Tertio hortamur ad āplectendū hūi/ltatē q ad tm̄ comēdat. vt merito p'eam apl's abscondita celestia reuelent. cū dicit. Reuelasti ea paruulis.

¶ Dixi primo q pmo i verbis pmissis amone/mur ad digne agendū grās dō exēplo xpi q ait. Cōfiteor tibi dō. p' rē. Et certe dignū ē agere homini grās dō. ex q fil' dei psub/stantial' pzi laudat eū et grās agit sibi. Eccl' xxiij. Magna gl'a ē seq dñm. et ex q ois creatura pfitec' et laudat nomē suū. Vñ ps. de deo dicit Cōfessionē et decorē induisti. vbi dicit Innoc. Q' deū laudat et magnificat ois create. qz laudib' q'si qbusda vestib' vndiqz circūdat' est. Vñ dicit. Cōfessionē induisti. Cōfessionē appellat laudes creatu/rar' q ill' magnitudinē p'fitec'. et qd ad dit. et decorē. id dicit. Quia i decore creataz. de/cor illi' agnoscat q creatas fecit Sapie. xij. Quāto mag' speciosior ē dñator eoz qui eas fecit. Au' q ois creatā pfitec' dei boni/tatē. dei potēciā et sapiāz. mag' hō d3 as surgere ad hmōi' pfessionē laudis p deuorāz grāzacionē. ¶ Sūt at tria i v'bis tbema/tis inducētia et monētia boiez ad gratiaz actionē deo faciendā. s. collatio bonoz gra/tuitor' i eo q ipse fecit se nob' p'ēm. Cū d'r. Cōfiteor tibi p' dñe. Secōdo bonoz gl'e et celestiu. in eo q ipse est dñs celi. q nob' celū referuat i p'miū. Tertio bonoz nate et for/tune. i eo q ipse ē dñs terre. q nob' oia terre nascētia dedit ad vsū. Merito igit laudan/dus ē a nob. cū ab eo oia habea'. Et pmo

ab ipso hēm' bōa gr'e. qz ipse ē origo omniū bonoz gratuitoz. Sic em̄ mare est origo oim fontiu et fluminū. Ita dñs ē origo stru/tū et sciaz. Ipse ei est dñs stru'tū. vt d'r i ps. Et ipse dñs sciaz dñs ē. j. Re. j. Ab ipso ē ori/nētia carnis. cordis industria. recitudo vo/lūtat'. Si q's caller ingenio. si q's niter elo/quio. si q's morib' placet. Inde scie. Inde sapie em̄o. Thesauri siqdē scie et sapie oēs absconditi sūt ibi. Quid casta p'ilia. iusta. iu/dicia. scā desideria. misericōdie font' illi' sunt. Que oia ex q a deo effluūt vt qdā flumina ne cito exsiccēt et fluere cessent. ad deū cōti/nuo debēt refluere vt itez fluant. Quia vt dicit Sapie. ad locū vñ exēit flumia reuertūt vt itez fluāt. Qd sit p' pfessionē lau/dis et grāzacionis. Vñ apl's dicit. In oib' grās agētes deo. Hoc est vt ait Bern. sup cantica ser. xij. Quicqd sapie qdqd stru'tis te h'ic pfidis. stru'ti dei et sapie ascribe et de/puta. Et licet infinita sūt dona gratuita. p' qbo ei dēm' grās agere. nō illud q' p'cipuū occurrit q dignat' est fieri p' n' Deut. xxxij. Nūqd nō ipse est p' tu' q possedit te et fe/cit et creauit te. Et Mat. xxiij. Prēz nolite vob' vocare sup terra. vñ ē em̄ p' v' i celo. Iste p' a deo ē benign' q omnino nichil h3 seueritat'. eo q ei p'p'iu' ē sp' misereri et par/cere. vt dicit Greg. Prop' qd dicit apl's cū prēz misericordiaz et deū totū p'solatiois. ij. Cor. j. Ostēdit at homini oculib' tripli/cē grās et misericōdiaz. p' q a qlibz ē glorifican/dus et laudād'. Nā ipse ē clemēs i suscipiē/do. erga penitēte et errātē. Diligēs i puidē do. erga deficiētem. larg' et magnific'. erga perētētem. De pmo quō ē clemēs i suscipien/do. erga penitēte. hēf Lu. xv. de filio p'di/go. quē reuertēte cū lōge adhuc eēt vidit eū p' p' appropinquationē. et misericōdia mor' ē p' cōpassionē. accurrēs p pietas' accelera/tionē. cecidit sup collū. p gr'e recōciliatōez. et osculat' est p dilectōez. Et ait. Aito pfer te stolā p'mā innocētie. et date ei anulū fidei formare. et calciamenta bonoz opm. Ecce misericōdia ist' p'is. q a reo reuertēte nō exigit sed tribuit. Quisq' a deo benign' ē vt qntū cūqz offendat. nō possit obliuisci miserati/onū suaz. Iuxta illud Isa. xliij. Nūqd m' p' obliuiscā infantē suū vt non misereat fi/lio vteri sui. Verūramē et si illa oblita fue/rit. ego nō obliuiscar tui. Secōdo apparet mi/sericordia et gr'a ist' benigni p'is. quia est

diligens in puidēdo. Nam ipse est sollicitus
 de nra salute pl^{us} q^{am} nos. Et apparet ista sol-
 licitudo in eo q^{od} filiū suū misit in mundū.
 vt dicit **Joh. iij.** Qui venies more sapiētis mu-
 lieris. dragmā pditā z ouē amissaz. animā
 dico hūanā. ita sollicitus q^{ui} suū q^{ui} etiā p^{ro} eā
 z ad crucē ascendit. z ad inferna vt eā eriperet
 et reduceret descendit. **Vinc ps. ait.** Dñs
 sollicitus est mei. Et sic sollicitus est pl^{us} de vna
 aīa humana q^{uam} de toto mūdo. **Iuxta illud**
Flū qd cura ē deo d bobo. **Vinc dicit Bern.**
 sup cātica ser. lxxvii. q^{ui} licet deo incubat gu-
 bernatio z administratio totū creatū. tū oīa
 ista de facit p^{ro} hoīez. de q^{ui} solo cura ē deo.
 sicut dicit ap^{osto}lus. **Oīa in q^{ui} p^{ro}pter electos**
Et z puidētia dei sit erga oēm creaturā.
 tamen cura eius est erga solū hoīem. De q^{ui}
 dicit **Petr^{us} ap^{osto}lus.** **Oīem sollicitudinē**
p^{ro}ciētēs in eū. q^{uoniam} ipi est cura de vob. **Ve-**
re magna cura deo erga aīaz. quā ita dile-
xit vt se daret p^{ro} ea. **Hec est em̄ oīs errās**
cū cura etiā supnoꝝ cure gregū. i. āgeloz
est plata. Deniq^{ue} illis exposit^{us} pastor dece-
 dit ad istam q^{ui} suū diligēter. **Inuentā non**
reducit. s. z repositauit. noua faciēs angelis
festa gaudioꝝ. **Qui ē p^{ro} p^{ro} hūer^{is} dignat^{us}**
est iponere. certe curā ei^{us} habebit. **Hec ille**
snialiter vbi ē. **Pro tāto itaq^{ue} hūficio aīe**
impensio q^{ui} dubitat dignas eē g^{ra}zactio-
nes deo refundendas. vt sicut ille aīe libe-
rationi suū intē^{re}. ita aīa illi^{us} honori inten-
dat. **Un̄ dicit Bern.** in p^{ro}sona aīe sup cantū.
 ser. lxxvii. tractās illd spōse. **Dilect^{us} me^{us} mi-**
hi z ego illi. Ille mihi z ego illi. Ille mihi.
 q^{ui} benign^{us} z misericors. ego illi. q^{ui} nō sum
 ingrata. Ille mihi per grām et grā. ego illi
 grāz p^{ro} grā. Ille mee liberatōi. ego illi^{us} ho-
 nori. Ille salutē mee. ego ipi^{us} volūtati. Ille
 mihi z nō alteri. q^{uoniam} vna sū colūba ei^{us}. ego
 illi z nō alteri. q^{ui} nō audio voces alienoz.
Hec Bern. **Tertio benignitas ist^{ius} p^{ro} p^{ro}is ap-**
paret q^{ui} ē larg^{us} z magnific^{us} erga petentem
Joh. xvi. **Si qd petierit^{is} p^{ro} p^{ro}is i noīe meo**
dabit vob. **Et qd dat. ps. rñdet. certe g^{ra}z**
z gloriā dabit dñs. **Et **Matth. vi.** **Luce. xi.****
di. **Si vos cū sit^{is} mali noīis dare bōa da-**
ta filiis v^{ost}ris. q^{uoniam} magis p^{ro} v^{ost}ris dabit spm̄
bonū petentib^{us} se. **Maria largitas dare se**
ipm̄. **Spūs ar^{is} scūs ē idē cum p^{ro}re z filio.**
Dando ergo spm̄ scm̄ dat se tota trinitas
Un̄ p^{ro} tāta grā z benignitate merito ē lau-
dāda clementia tāti p^{ro}is dicēdo **Coniteoz**

tibi p^{ro}. **Scom qd debz mouere hoīez ad**
g^{ra}zactōz deo faciendā est collaratio bono-
rū celestū. s. bonoz glorie. z h^{ab} rangit in eo
q^{ui} xps p^{ro}fitet^{ur} p^{ro} tāq^{ue} dñi celi. **Un̄ dicit. dñe**
celi. **Sic laudauit eum **David** q^{ui} dicebat.**
Coniteboz dñi fm̄ iusticia ei^{us} z psallā no-
mini dñi altissimi. i. ad honozes noīs dñi.
Luce. ij. **Gloria in altissimis do.** **Et merito**
laudād^{us} est tāq^{ue} dñs celi. **Ipe ei celū crea-**
uit. nō p^{ro} se s. p^{ro} hoīez. **Nō em̄ indiguit**
celo tāq^{ue} loco p^{ro}inente. q^{ui} ipse manet extra
oīa z intra oīa z sup oīa z infra oīa. inquit
Gre. sup **Ezech. om̄. viii. **Un̄ ipse p^{ro} p^{ro}baz****
dicit. **Celi z terrā ego impleo. **Creauit g^o****
celū p^{ro} angelos. z angelos p^{ro} homies. vt
dicit in ps. **Angelis suis mandauit de te. **Et****
ad **Hebre. ij. **Oēs sūt administratoꝝ spūs.****
ad h^{ab} v^{ost}ris vt hoīez simul cū angelis i cele-
sti gloria exultēt. ps. **Exultabūt scīi in gla-**
merito igā est gloriificand^{us} ab hoīe q^{ui} tan-
tā gloriāz fecit p^{ro} hoīez. vt cū scū faceret
participē. **pe. v. **Lū apparuerit p^{ro} p^{ro} p^{ro} p^{ro}****
pastoz. tū z vos apparebitis scū i gloria.
Gloria aut^{em} illa p^{ro}stitit in clara noticia v^{ost}ri
onīs dei cū p^{ro}fecta laude. **Tunc em̄ videbi-**
mus eū sicut ē. **Joh. iij. **Et facie ad facie****
vt dicit ap^{osto}lus. **Tūc laudabim^{us} creatorē**
oīm z largitorē bonoz celestū. **Iuxta illd**
ps. **In deo laudabimur tota die. **Tūc p^{ro}****
tebimur ei in seculū sup oīb^{us} q^{ui} fecit nobis
Tertio qd d^{icit} mouere hoīez ad g^{ra}zacti-
onē deo faciendā. est collaratio bonoz nara-
raliū z fortuitoꝝ. h^{ab} rangit in eo q^{ui} ipse dicit
p^{ro}rem suū dñm terre. **Sic ei est gloriolus**
in sanctis suis celestib^{us}. vt nō oblitiscat
paupes suos in terris. **Un̄ ipse dat escam**
oīm carni. et in ipm̄ oculi omnū sperat. vt
det illis escā in tpe. **Aperiete ei co manus**
suā oīa implent bonitate. **Ipe multiplicat**
frumentū z fructū vini z olei. **Ipe dat rosē**
celi z pinguedinē terre. **Ipe dat panē nrm̄**
quidiamū. z ipse disuadet sollicitudinē p^{ro} p^{ro}
liū. se sufficientē ponens p^{ro}uiozem. **Matth.**
vi. **Holite solliciti esse di. qd mā duc^{us} aut**
qd bibā^{us} aut q^{ui} opiemur. **Scit em̄ p^{ro} v^{ost}ris q^{ui}**
his oīb^{us} indiget. **Pro his g^o z tāq^{ue} necessa-**
rio laudādus z gloriificādus est de^{us}. **Quā-**
ten^{us} p^{ro} hec t^{er}palia q^{ui} largit^{ur} sic incedā^{us} vt non
amittā^{us} etna. **Sz fuerā a ml^{ti}z bodie poss^{us}**
de^{us} querere. **Si ego sū p^{ro} v^{ost}ris vbi ē hono-**
re^{us}. z si dñs ego sū vbi est timor^{us} me^{us}. **Pa-**
lachie. iij. **Siquidem honorem p^{ro} bonoz**

¶ Dominica quinta post octa. Epiphanie

z timore p omnipotentia reqrit ab homie.
Honoravit hoies in creatioe triplr. pzo
qz fecit eu cu deliberatoe **Gen. j.** Faciam
hoies. **Secdo** qz fecit eu ad ymaginē suam
ibidē. **Tercio** qz pcepofuit eu oibz creatur
ibidē. **Debem** g merito honorē. **Timorez**
autē dnm ei. qz est dñs celi z terre. z sic omi
potēs. **Dab. x.** Timere cum q p r aniaz z
corp mite in iebennā. **Nō** g frēs pigrīte/
mur affurgere ad grām reddendā qui no
biscū fecit tantā misericōdiaz z grām in omibz
pmiffis. **Iuxta** illud. **Danti** mibi gratiam.
dabo glāz. **Un** d: **Deut. x.** Ipe ē laus tua
q fecit hec magna. **Et Dan. iij.** d: **Laudo**
magnifico z glifico regē celi dñm tre. **B**

Dixi secundo q in sbis pre
missis induci
mur ad deponēdū alas supbie et fugiēdū
vanā gloriā q in phariseis tñm repēdit.
vt merito ab eis secreta celestia abscondā.
cū d: **Abcondisti** hec a sapientibz z prudē
tibz. **Doc** loco nō repēdit sapiā vt ē do
nū spū sancti. nec prudentia vt est vna p
de quatuor cardinalibz. sed ab usio vtrius
q. **Unde** licet sapiā sit donū spū scī qñ eā
hō a deo se hie credit z optat. vt d: **Iaco. i.**
Si qd indiget sapiā postulet eā a deo. **Et**
Ecc. j. Omnis sapiā a dño deo est. m si hō
credit eam hie a seipso z p meris suis. vel
credit hie eam cū nō habeat. non est donū
dei sed viciū spū maligni. **Tales** em ar
guit. **ppha. vi.** **Ue** q sapiēs estis in oculis
vris. **Et** apłus **Roz. j.** Putātes se sapien
tes. stulti facti sunt. **Sic** etiā ē z de prudē
tia. de q apłus ad **Roma. xij.** amonēt di.
Nolite prudētes esse apud vosmetipsos.
Falsa g est sapiētia z prudentia phoz. qui
cum dñm sapiētie z prudentie cognouit
sent. nō sic dñm sapiētie z prudētie glori
ficauerūt sed euauerunt in cogitationi
bus suis. z obscuratū est inspiēs cor eoz.
Nam putantes se sapiētes stulti facti sūt
vt d: **Nō** g repēdit h sapiētia vt ē virt
aut donū. sed vt elatio mētis z tumor ani
mi q veritatē impedit. z hie sapiē aditū clau
dit. **Iuxta** illud **Aug.** in libro p fessionuz.
Tumor mētis obstaculū est vitat. pzo q
sciendū q sapiā z prudentia que h repē
ditur est triplex. **Prima** est in acquirēdis
diuitijs. **Secda** in gustandis delicijs **Ter**
tia in inferēdis malicijs. **De** pma d: **Bar**
ruch. iij. **Fili** Agar exāherūt prudentiā q

de terra est. **Qui** argentū thesaurizant. et
aurū in q pfidunt homines. z nō est finis
acqfiriōis eoz. nec inuētio opm illozū. **Ec**
seqt. **Quid** pfuit illis illa prudētia. **Exer**
minati sunt inqt z ad inferos descenderūt
z alij in locū ipoz surrexerūt. **De** his etiā
prudētibz d: **Luce. xvj.** **Fili** inqt huius
seculi prudentiores sunt filijs lucz in gene
ratione sua. **Suffecisset** si dixisset. ita pru
dentes sunt sicut filij lucis. **Hūc** autē dicit
prudētiōes. ad pfusionē vtiqz nostraz. qā
illi ardētius querūt r palia qz isti etna. **Un**
legit in vitisparz. q quidā eps vidēs quā
dam mulierē ad seculū se ornantem dixit
ingemiscendo. **De** omnipotens qd facio
ex q vni diei ornat istius mulieris. totū
vite mee ornatū supauit. **Quāta** em vitige
ria qnta pigmenta qnta ornāmēta ista ad
hibuit vna die vt placeret seculo ad vnaz
horā. z ego nihil hoz apud me feci vt pla
cerem deo in mente in perpetuū. **Timeo** ne
hāc mibi de in iudiciū pductur sit i testi
monij. **Secda** prudētia z sapiā pfistit in
delicijs z voluptatibz. z est illoz q sūt filijs
brutis. quoz sensus est in bonis pascuis
eligendis **Ecc. xij.** **Nō** est cogitat bonus
prudētia peccatoz. sed cogitat impij est
execratio. qsi dicat execrabilis est et male
dicta hec prudētia carnis. qz est mors in
ductiua. **Un** ad **Roma. vij.** d: **Prudētia**
carnis mors est. **Tertia** prudētia cōsistit i
inferēdis malicijs. que est filioz dyaboli
De q d: **Gen. iij.** **Serpens** erat callidior.
Alia sra hz. prudētiōz cūctis animātibz
terre. **Ad** exponēs apłus dicit. **ij. Cor. xj.**
Timeo ne sicut serpens **Eua** seducit astu
cia sua. ita corrūpant sensus vri et exādāt
a simplicitate que est i xpo ihu. **O** pessima
prudētia serpens. de q dicit **Aug.** in ser.
iij. ad heremitas q hz totū venenū i gut
ture. vt in pmpu possit homiez occidere.
Tales fuerunt isti pharisei qbz vitas xpi
merito fuit absconsa. eo q fuerūt multum
astuti in acquirēdis z cōgregandis tpali
bus. in delitijs z voluptatibz. in inferēdis
primis molestijs. et malicijs inexcogitabi
libus. **Ideo** quia hec sapiētia nō fuit de
sursum sed fuit terrena. qntum ad eoz
auariciā. animalis qntum ad eoz gulam z
lasciuā. et dyabolica qntum ad odiū fra
ternū z excogitatā maliciā. **Ideo** qz meri
to dicitur de eis. **Quia** abscondisti beca sa

pientibus. **S**ed nō sic frēs dēm⁹ eē
 sapientes z prudentes qm̄ potius triplicē
 aliam sapientiā z prudentiā acquirere de-
 bemus. Quarū prima est in expugnanda
 inimicitia dyaboli. De q̄ **Matth. x.** Estote
 prudentes sicut serpētes z simplices sicut
 columbe. dicit **Aug⁹** in ser. iiii. ad heremitas
Q prudentia serpentis in h̄ marie p̄sistit. qz
 dum ledi suspicaf totum corp⁹ pro capite
 exponit. Sic nos libentius debem⁹ expo-
 nere corp⁹ nostz om̄ibz penalitatibz q̄ t̄p̄z
 q̄ est caput nostz in honore suo aut in pre-
 ceptis suis offendi p̄mittam⁹. **J**uxta illud
Psalm. xlii. quod dicit **Zuzanna.** **V**eli⁹ est
 mihi incidere in man⁹ hominū q̄z derelin-
 quere legem dei mei. **D**oc est dicere. meli⁹
 est vt peccar in corpore q̄z in capite. Sic
 fecit **Andreas Petrus Bartholomeus.**
Sic Agnes Dorothea Katheria Bar-
garetha. Et aliū q̄ vt gloriarent̄ ibāt ad tor-
 menta ne fidem p̄derent xpi. **S**cda prude-
 tia christianoz est in dispensanda tempo-
 rali substantia. De qua d̄ **Luc. xii.** Quis
 puras est seruus prudens et fidelis quez
 p̄stituit dñs sup familiā suam. vt det illis
 cibum in t̄p̄e. **Q**uod **Aris.** exponit de quo
 libet christiano. q̄ ideo accepit a deo terre-
 nā substantiā vt de ea faciat opa pietatis.
Ita est prudentia formice. q̄ colligit in esta-
 te vt habeat vñ vniat in hyeme. **A**d quam
Salomon remittēs auariū quemlibet ait
Made inqt piger ad fornicā z disce prude-
 tia. **S**ed certe multi dedignant⁹ prudentiā
 formice. qz parū anial exile z imundum.
Quibz offero camelū q̄ adeo prudens est.
 vt cū sentiat se h̄c magnā gibbositatem q̄
 p̄hibet eum intrare ostiū dom⁹ curuat ge-
 nua. **E**t sic humiliat⁹ z incuruat⁹ intrat do-
 mū. **R**aro tñ diues eū imitat⁹. q̄ scāēs quia
 domū celestē intrare p̄t diuitias nō pos-
 sit nō deponit eas p̄ distributionē elemo-
 synaz. **S**z qd̄ deterius est mala malis cu-
 mulans more herinacij diuitijs velut po-
 mis se inuoluit. q̄bz grauat⁹ tandē domuz
 redire nō p̄t. z sic occidit a venatoribz. **E**t
 de istis vez est illud **Lu. xviii.** **F**acilius ē
 camelū p̄ foramē acus trāsire q̄z diuitē in
 regnū celoz. **P**onit autē h̄ facilius nō p̄be-
 nec cōpatue. s̄z abusive. qz z camelū trāsi-
 re p̄ foramē acus z diuitē intrare i regnuz
 celoz vtrūq̄ est ipossibile. **T**n̄ possibilis
 est camelū trāsire p̄ foramē ac⁹. i. min⁹ dis-

ficale z min⁹ impossibile. qz h̄ p̄t facere de-
 sine lesione iusticie sue. qd̄ nō p̄t facere sal-
 uādo diuitē impiū z imericordē. **E**t itē
 dicit **Heri.** **Q** facilius est camelū trāsire
 p̄ foramē acus. qz camelus h̄z vñ p̄dus
 diues duo. vñ p̄tariū possessionū z ter-
 renaz diuitiaz. aliud p̄tariū p̄tariū. **S**ic
 exponit. facilius. i. min⁹ ipossibile ē came-
 lū trāsire p̄ foramē acus. **T**ertia prudentia
 bona xpianoz est in p̄cauda fallacia. De
 q̄ dicit **ap̄tus. i. De. iiii.** Estote prudentes z
 vigilate. **I**ta prudentia p̄tinet ad plures. q̄
 debent vigilare z custodire vigiliās noct̄
 sup gregē suū. **Q**uā prudentiā t̄p̄s docēs
 ap̄tis ait. **E**stote prudentes sicut serpētes.
 z simplices sicut colūbe. **D**ō trāsās **Au-**
gustin⁹ in sermōe ad heremitas p̄dicto ait
Duo h̄ p̄cipiunt. quoz vñ sine alio nō va-
 let. **S**implicitas em̄ sine astucia stulticia
 reputat. **A**stucia em̄ sine simplicitate. sup-
 bia cōprobat. **D**oc est tantū dicere. volo
 vos esse sapiētes in bono. simplices autēz
 in malo. vt dicit **ap̄tus.** **E**t exponit **Breg.**
 p̄mō moral. et in pastorali. c. cxxv. **S**ic de
 brō **Job** legit⁹ erat vir simplex z rectus.
 ac timēs dei. **T**alis debet esse plar⁹ z qui
 libet dñs temporalis. vt in se sit simplex. sim-
 pliciter viuendo. **S**apiens autē subditos
 suos. p̄gēdo. defendēdo. gubernando. et
 p̄ eis vigilādo. **E**t tñ de secūdo. **D**

Dixi tertio q̄ in v̄bis p̄missis
 horramur ad am-
 plectēdū hūilitatē q̄ ad tñ cōmēdat. vt me-
 rito p̄t eā ap̄tis celestia secreta reuelat. cū
 d̄z. **R**euelasti ea puul. **E**t qd̄ mir. si nō ma-
 gnis nec ambulātibz i mirabilibz sup se s̄z
 puulis secreta celestia reuelat. cū ip̄e dñs
 omnū nō in forma magni s̄z i forma par-
 uuli huic mūdo apparere dignat⁹. **J**uxta
 illud **Isa. ix.** **P**aruulus n̄r est nob. **R**ec̄
 igit⁹ ordo ymo s̄a et sūma eq̄tas z iusticia.
 vt puulus dñs puulos h̄at discipulos q̄bz
 secreta suoz misterioz reuelat. **L**inea qd̄
 sciendū q̄ veri discipuli xpi q̄ volūt p̄p̄e
 dona z secreta celestia z q̄cūq̄ gr̄az dona.
 debēt eē instar puuloz hūiles. marie in q̄
 tuoz fructibz. **P**rio em̄ puul⁹ est pur⁹ ab ei-
 imūdicia. qz de talibz scribit. **P**n̄ sunt qui
 cū mulieribz nō sūt cōiūgnati. **A**pocalip̄
Sic q̄libet hō z marie penitēs d̄z esse pu-
 rus **Isa. i.** **L**auami et mū di estote. **D**ebet
 autē esse pur⁹ z mūdus. **P**rio in cōgitanōe

Dñica quinta post octa. Epiphanie

Jaco. iij. Emundate manus vestras peccatores. purificate corda via duplices aio. Seco in locutione Job. xxxij. Sententia puram labia mea loquent. Proverbiorum. Sermo purus pulcherrim. firmabitur ab illo. Tertio in opatione. j. Thimo. ij. Uir rosulo in omni loco orare. leuantes puras manus. i. opationes mūdas hñtes. Secundo subiectus est paruulus parentibus p debi tam obedientia. Nihil enim tūc differt a seruo. vt dicit Gal. iij. Sic quilibet seruus xpi dicit esse subiectus suo superiori vel plato. vel pariter carnalibus si eos hñ. vel spūalibus si illos nō hñ. Un. i. Petri. ij. dicit. Subiecti estote omni hñane creature ppter deum. siue regi qñ peccellenti. siue duabus rāq ab eo misis. Hoc non aduertunt bussire heretici. q subtrahunt obedientia superioribus. nō regi. nō pncipi. non epō. nō cuiusq spūali vel temporalī dño obedientes. sed ambulantes i vanitate cordis et dissolutōe corpis sui iura voluntate ppriam. Unde Ephe. v. aplos dicit. Subiecti inuicē in timore xpi. D cōfiliō ipsoz xps dñs rex celi et terre subiectus erat parentibus. vt dicitur Luce. ij. Et pōficialibus qñuis sceleratissimis. et sacerdotibus iudeoz in his que ad deum erāt. et imperatoribus soluendo thelonēi pro se et Petro. Math. xxij. et faciendo reddere cesari que sua sūt. Et isti maledicti omibus se subtrahunt. Tertio paruulus est humilis et superbire nescit. sic quilibet seruus christi. Unde Math. xxij. Quicūqz humiliauerit se sic paruulus iste. h maior est i regno celoz. Unde cuiuslibet penitenti p̄sulit Jacob. c. iij. Humiliamini in p̄spectu dei. et exaltabit vos. Eccl. iij. Quanto maior es humilia te in omnibus. Bene dicit Jacobo in p̄spectu dei. vt sit humilitas s̄a nō ficta vt ex corde peccat. vbi deus intuet. non vt p̄pocrite humiliant coram hominibus tñ. Unde et Salomon ait in omnibus. non in vna opatione. sed in omnibus. Multi enim sunt q et si volunt videri humiles in vna opatione non tñ in alia. Et ideo dicit humilia te in omnibus. scz in potentibus. sciētibus diuitijs. et sic de alijs. Quarto est paruulus modice reputatōis. Sic quilibz christian. nō debet se reputare nec bona sua p aliquo. licet ea alij reputent p multo. Un licet ipse ab alijs exaltatur et laudat. tñ ipse se nō debet exaltare. Hinc est q non est di-

ctum. q exaltat humiliabit. sed q se exaltat. Ubi sunt illi qui de nobilitate se iactant. q de diuitijs. q de elemosynis. q de ieiunijs. de longis orationibus et omnia sua reputat p merito. q quid fecerint. dixerint. cogitauerint. Cum tñ xps in tota vita sua noluit reputari pro aliq. Unde de eo dicitur. Na. iij. Nec reputauim eum. Et Abdie. Ecce paruulum dedi te in gentibus. Con-temprabilis tu es valde. Quia q erat pharisai apud se magne reputationis superbi elati. Sicut patet de yno eoz. Luce. xxij. q iactabat se de ieiunijs d decimis et alijs. Ideo ppter eoz puerfam p̄sumptionem et temeritatē absconsa sunt eis diuina misericordia. iusto dei iudicio. et reuelata sunt discipulis christi tanquā paruulis. i. humilibus et cōtempribilibus. nullus apud se estimatōis. Nos ergo si volumus vt nobis dominus voluntatem beneplacitoz suozum aperiat et manifestet. studemus esse paruuli et humiles. vt sic ad celestem celsitudinem vna cū christo peruenire mereamur. Quod nobis tē.

Dominica quinta. III
Sermo. XXXIII

Venite ad me omnes

nes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Math. c. ij. Quonia vt ait magnus pater Augustin. in libro de libero arbitrio. ostendēs vnde puenit homini peccm in hec s̄ba. Volūtas auersa ab incōmutabili bono. et uersa ad p̄prium bonū. aut ad exterius aut ad inferius peccat. Et exemplificat dicens. Ad p̄prium puerit cum sue voluntatis vult esse. Ad exterius cum alioz opa vel quecumqz ad se nō p̄tinent cognoscere studet. Ad inferius cum voluptatē carnis diligit. Et q dicit colligit q nūqz est peccm in hoīe nisi cū auertit a deo ad creataz. Tūc em̄ efficit mala volūtas. nō qz malum est q se vertit. puta illa creataz. s̄ qz puerit ēipa p̄uersio. Inq̄t idē Aug. in li. iij. de ciui. dei. Quia igit̄ fere oēs hoīes in mūdo auersi sunt a deo salutari suo. et vniuersi post p̄cupiscentias suas currūt ad malū absqz villo p̄uore. vbi gūiter laborātes onerant et multipliciter lassant. vt dicit Sapie. v. Lassati in quiunt damnati. sum. in via pdūtōis. Ideo filius dei vniūgenit. descēdes de sinu patris

ad terras. cōpatiēdo labori z oneri pctō/
rū. eos reuocare ad se a tam miserabili ser-
uitute z oppressiōe dignat' est. Qd factuz ē
cū eo pdicante s̄bo suo dulcissimo vocan-
do ad se pariter z inuitādo cūctos oppres-
sos a dyabolo. dicebat. Venite ad me oēs
q̄ laborat' z onerati estis zc. In s̄bis istis
tria describunt. Primo dulcis ammonitio
xpi. q̄ oēs ad se sperare inuitat. cū dicit Veni-
te ad me omēs. Secōdo describit tediosa z
miserabilis afflictio hominū q̄ dyabolus
p pctm̄ eos fatigat. cum dicit. qui labora-
tis z onerati estis. Tertio promittitur de-
siderabilis z solatiofa p̄solatio qua salua-
tor ad se venientes tanquaz suos fideles
seruos consolari se obligat. cum dicitur.
et ego reficiam vos. scilicet cibo eterne fe-
licitatis.

Dixi primo q̄ in s̄bis p̄mis-
sis p̄mo descri-
bit' dulc' amonitio xpi q̄ oēs ad se sperare
inuitat. cū dicit Venite ad me oēs. Pulchrū
inuitatorū saluator' n̄ri q̄ ad se veire am-
monet. Dicit ar' Robert' bolgorb sup libz
Sapie. c. ij. q̄ in om̄ib' actib' siue bellis si-
ue pacē dulc' est amonitio. z amonitio ml-
tum inuat. qz fm̄ s̄ba sua totus exercit' re-
gulat. Pec ille. Dicit est q̄ sicut Valerius
refert de q̄dā rege q̄ semp dixit suis militi-
bus Venite. Nunq̄ autēz dicit Jte. Sic
ret' n̄r x̄ps volens nos animare z ammo-
nere. facit inuitatorū dulcissimū dicens.
Venite ad me omnes. Tria dicit. Primo
ad vitam horra' venite. Secōdo terminum
vie ostendit. ad me. Tertio generali sentē-
tia nullū excipit. omēs. Primo q̄ ad viam
capescendā horra' dicens Venite. scilicet
a statu culpe ad statuz ḡfe. z a statu ḡfe ad
statū gl'e. Venite inq̄t p̄mo p viā mādato-
rū **Mat. xij.** Si vis ad vitā ingredi ser-
ua mādara. Et **Mat. xxij.** Om̄ia parata
sunt venite ad nuptias. Et **Lu. xij.** Vi-
sit seruu' suū dicere inuitat' y venirent. scz
p viā mādatoz. q̄ est via lara z patēs. Se-
cūdo venite p viā p̄siliōz. q̄ est via securior
z q̄si semita a latronib' tuta **Mat. xij.** Si
vis p̄feci' esse vade z vade oia. h̄ est dicere.
Si nō vis spoliari a dyabolo. nihil habe-
as. Dimitte siqdē sunt laque' om̄ib' ince-
dentib' ad deū. Eo q̄ dicit apl's. Qui vo-
lūt diuites fieri incidūt in tēptatiōes et in
laqueū dyaboli. Dicit ps. aut p̄quendo.

In via hac q̄ ambulabā. abscondunt su-
perbi laqueū mibi. Et seq̄. Et funes erē-
derūt in laqueū. iuxta iter scandalū posue-
runt mibi. Scandalū dicit diuitias. quia
multi p eas offendunt. Unde dicit Salo-
mō. Beatus diues qui inuenit' est sine ma-
cula. z qui post aurū nō abiit. nec sperauit
in pecunie thesauris. h̄ est dicere. Beatus
q̄ non fuerit scandalif' in eis. Multi ei
ppter diuitias perierūt. Sicut patet de d-
uite **Luce. xij.** Et de alio **Luce. xij.** Qui q̄
om̄ib' renūciat. ppter xpm̄ nō hz q̄ scāda-
lisetur aut capiat' a dyabolo. Juxta illud.
Lantabit vacuus corā latrone viator. Et
Gregorius dicit. Depredari d̄siderat qui
thesauz in via publice portat. Et sic est
quia paupes semp securi sunt. diuites au-
tem nunq̄. Juxta illud **Leuitici.** Terro-
bit eos sonitus folij volans. Et **Job. xv.**
Cum fuerit par inimiciās suspiciantur.
Tertio venite p viam superogationū. q̄
est via splendidior **Mat. xij.** Dñe si tu
es iube me venire ad te sup aquas. ad **De-
breos. xij.** Curramus ad ppositum nobis
certamen. Per viam mādatoz vadit ad
xpm̄ q̄ dat elemosynā de supfluo. **Luce. iij.**
Dare elemosynā et oia mūdā sunt vobis.
Sed p viam consilioz vadit ad ch̄istum
q̄ non solum de supfluo sed etiā de necessa-
rio eam dat. Sicut illa vidua de qua sal-
uator ait. Dñes inquit diuites illd quod
supflūū eis erat miserunt in gazophiliū
becaūt vidua misit totum victū suū. Per
viam superogatiōis vadit ad xpm̄ q̄ non
solū amico primo indigēti in casu necessi-
tatis dat. sed etiā inimico p̄sone sue. extra
casum etiā necessitatis b̄nficia sp̄alia vel
corpalia largit. Juxta illud. Si esuriētis
inimic' tuus ciba illi. Et illud. Drate p̄se-
quentib' vos. vt sitis p̄feci' sitē p̄z vi celest' **Mat. v.**
Sed qz parū esset viam scire si
nesciret modus incedēdi p eā. idō necessa-
rius est modus veniēdi. q̄ est triplex. p̄-
m' scz p fidē **Job. xi.** Nemo p̄veni-
re post me nisi p̄z me traxerit eū. scz p fidē
Secōns p amorē bonitatis. **Luce. iij.** Veni
colūba mea in forasib' petre et cauernis
macerie. Tertius p opatōz **Jos. iij.** **Job. iij.**
Qui facit f̄tate venit ad lucē. Et **Luce. iij.**
Si q̄s venerit post me abneget semetip̄z
et sequatur me. Sed qz parum esset scire
viam z modum incedēdi per eam mūdā

Dominica quinta

retur et terminus vie. ideo sequitur ad me.
Pro quo sciendum quod quidam veniunt ad
christum. quidam post christum. quidam
per christum. Ad christum veniunt. ut hic.
Venite ad me. scilicet tanquam ad magistrum do-
centem discipuli. audiendo fideliter. Et quid
doces domine ihesu. Obsecro dic nobis.
Et certe respondet ipse illud **Isaie. lviij.**
Ego dominus deus tuus docens te vti-
lia. Non dicit subtilia. vel curiosa. ut phi et
alii yani. sed vtilia. Que. Certe illa que de
scribuntur **Mathei. xxiij. ubi querenti quod**
sit mandatum magnum in lege. Respondens
dicit. Diliges dominum deum tuum ex toto cor-
de tuo. et ex tota anima tua. et ex tota mente tua.
et primum tuum sic recipis. Ecce doctor vtilis. Do-
cer adhuc et alia vtilia. ut scire deum. iuxta il-
lud in ps. Venite filij audite me. timorem
domini docebo vos. Ecce vtilior doctor. quia
docet audire. et cum hoc timere. Docet in
super omnem modum servienti deo. **Pro-**
verbior. iij. Audite filij disciplinam patris
vestri. Ecce doctor vtilissimus. Quam er-
go adhuc scolarum meliorem expectamus? aut
cur innumum aurum et argentum in studijs
expendimus? cum habeamus tam sufficientem
rem et breuem doctrinam ad salutem. et ma-
gistrum liberalem et piuum sine precio do-
centem. **Dicit **Isaias** arguens dicit. c. lv.**
Quare appenditis argentum non in panibus
et laborem vestrum non in saturitate. Se-
cundi sunt qui veniunt post christum con-
versantem tanquam discipuli post pedagogum
ipsum imitando **Mathei. iij. Venite post me**
faciam vos fieri piscatores hominum. Ter-
tij sunt qui veniunt per christum patientes
tanquam post ostium in ipsum credendo. **Jo. xij. Non**
potest venire post me ad patrem nisi per me
Et **Joh. x. Ego sum ostium. Huius omnibus**
potest dicere christus. Ego sum via diri-
gens in conversione. veritas instruens in
predicatione. vita ad vitam eternam indu-
gens in passione. Sed quia adhuc parum
esse viam scire et modum inveniendi. et
terminum. si non esset generalis admissio om-
nium indifferenter ad christum. ideo ad dicit omnis
Veni inquit ad me oes. Non est enim acce-
ptio personarum apud deum. sed in omni gente que
bona agunt placitum est deo. **Actu. x. Unde**
apostolus dicit quod non est iudeus neque grecus. non
est distinctio aliqua in ecclesia sed oes sunt ecclesie
per charitatem christi. que facit diversorum cor. vnu et

animas vnam. **Ubi nulla est acceptio nec quantum**
ad caritatem. quod ita iuuenis sic et senex placet deo
Non est distinctio quantum ad conditionem sapientie.
quod ita sapiens sicut insipiens seu simplex.
Non quantum ad conditionem diuitiarum. quod ita di-
ues sic pauper. Non quantum ad generis nobili-
tatem. quod ita seruus sic et dominus. Non quantum ad con-
ditionem sexus. quod ita mulier sic vir. Non quantum
ad conditionem quorumcumque donorum naturalium
fortuitoque vel gratuito. quod in fide christi similes
in vno diues et pauper. **Jo. dicit. Omnes ergo veni-**
te ad aquas. omnes venite. nullus remane-
at in domo mundi huius. sed oes exire de do-
mo patris vestri. scilicet mundi. et de cognati-
one corporalis voluptatis. et venire ad me
Et tantum de primo.

Dixi secundo quod in scriptis pre-
bitur tediosa et miserabilis afflictio homi-
nis que dyabolus per peccatum eos fatigat. cum dicitur
Qui laboratis et onerati estis. Certe vix di-
cit Salomou quod miseros facit peccatos pec-
catus. **Prover. xij.** Que maior miseria que
esse in labore. et cum habere sub onere. Duo ergo hic
dicit de peccatore. Primo quod laborat. Se-
cundo quod oneratur. De labore dicit per prophetas **Je-**
re. ix. Et inique agerent laborauerunt. Re-
uera sic est quod non est aliqua opusculi in quo
oporteat gaudere laborare homines. Nam in congrega-
tione preservatione et conditione diuitiarum non est nisi
labor et afflictio spiritus **Eccles. i.** Vidi oia que
sub sole erant. et ecce oia labor et afflictio spiritus
Sicut in amore deliciarum et abitudine honorum de-
multam magnam est labor. ita ut dicit re-
probi. **Lassati sumus in via iniquitatis. **Pa-****
pie. v. Et attende pla circa hunc maledictum
laborem que cum omnibus pessimis conditionibus. Nam la-
bor iste est durus vtilis. inutilis. interminabilis. Durus
est labor iste. quod homines cum omnibus viribus fatigat
eo quod oes potentie tam exteriores quam interiores
in eo succubunt et deiciuntur ab operationibus suis.
et ita fatigantur quod ad nullum bonum opus
valent procedere. **Ubi demones significantur per**
egyptios que durus laboribus affligebat filios
israel illuderes eis. Illudunt demones peccatori
permittentes delectationem momentaneam. et solue-
res cruciatum eternum. **vii. Bre. Dominice**
est quod delectat eternum est quod cruciat.
Sufficeret tamen si labor esset durus. sed tamen cum habere
pulcer et decorus aut honestus. sed ecce labor
peccati et opus est vile valde. **Ubi de peccatore**
dicit **Sapient. xv. Aut vtilior est vita eius. **Et****

ne valde e vile qz i die nouissimo qlibet se
 cure no iabit opus suu. vr faber furor ymo
 z toroz pctor aut no audebit dicere opus
 suu. Si em aplus phibet ne malu op no
 minet in vob. multo magi cora deo. Ter
 tio istud e op no solu duru z vile. sz ena va
 nu z inutile. Si em eet vile z inonestu sz
 tu vile. aliqd eet. sz ecce omno inutile est
 Iuxta illd Roma. vi. Que fructu habuist
 tuc in qbo nuc erubescat. Et Luce. v. Per
 tota nocte laborates nihil cepim. Sapie
 iij. Quana e spes eoz z labores eoz iuriles
 z acerbi. vr Boet. li. iij. de solatu. psa. vii.
 dicit de voluptatib. Quarto ille morbus
 qz intollerabiles dolores qz qndā fructuz
 neqssime fructu soler afferre comedenibz
 Un Iaias copar pcrim telis aranee. que
 sut inutiles Ija. li. x. Telas aranee texerit
 Eccl. xiiij. Qme op coruptibile i fine de
 ficier. z q opat illd ibit cu illo. Sic Sam
 son moriedo z pueredo domu cu inimic
 suis perijt cu ill. Nec solu e instructuosuz et
 danosum sz ena inqertū est etnatr. Si em
 eet post op pcrī quies aliqn z ad essz. Sz
 ecce labor pctorz interminabil erit. **Piere.**
vi. Sernietz dis alienis q no dabit vob
 requie die ac nocte. Die sz pntz vite. et no
 cte sz mortz. Un ps. Laborabit in etnu z
 viner adhuc i fine. Jo dicit Eccl. xviij. Lum
 ssumauerit ho tuc incipiet. z cu qeuerit. i.
 qescere putauerit opabit. Sic accidit illi
 diuiti Lu. xij. q postqz laborauit in cogre
 gadis diuitijs. z credidit se qescere dicit e
 ei. Stulte hac nocte demoes repetet aiaz
 tua a te. h est dicere. De labore isto q labo
 rasti z gregado diuitias venies ad labore
 supplicioz etnoz. Cu gualit sit op pcrī ita
 laboriosu ita durz ita vile ita inutile ita da
 nosu ita intermiabile. merito e fugiedu ab
 eo ad xpm. sic agricola vel colan a tirano
 fugit ad masuetu dnm. **C** De scdo qd
 dz. Et onerati estz. Sciedu q pcrim est ni
 mis gne z tm q nec celu nec tra ipm pora
 re potuerit. sz subitoyr agel peccauit pene
 trado celu z tra cecidit i infernu. Jo d ipo
 scribit in ps. Dm iniquitates mee supgreffe
 sut caput meu. z sic on gne guate sunt sup
 me. Exponit Inno. Sic on gne guate sunt
 qz iugū diaboli nec leue nec suaue e sz gra
 uat. z dic guate sut sup me. i. gne impisse et
 guates. gne depmetes et maneres sut sup
 me. vñ Job. viij. dz. Quare me posuisti trū

tibi. z factum mibi metipi gnis. **Ija. xviij.**
 Solue fasciculos depmetes. Sz quere
 Inno. vñ e q ho porat tm on z tu n scit
 Rndet q io. qz aut e mortu aut ebrz vl fu
 riosus. vñ pctor e sic limea q no setit plora
 sibi alligata qsdm sedet vl iacer. sz cu vult
 sutu ascēdere tuc plora trahit ea q inēdu
 cogit cadere. sic pctorz hodie n setit on paci
 sz curuoluerit ascēdere i celu tē pcrim trahet
 eu i infernu. Job. xxi. In pūcro ad infernu
 descēdet. Jo. ppha amoner di. Dū rūpā vi
 cula eoz. z picia a nob iugū ipoz. s. demo
 nu. Duo dic. sz vinculu z iugū qz fm An
 noc. ista duo sut in qlibz pctor. au ruculu. i.
 amor cupiditat. aut iugū timor. Uiculu
 e amor male accēdes q trahimur ad pcrim
 z ad illicita. timor est iugū male hūilās q
 pmimur z trahimur ne facia vtilia. Ultra
 qz habicēdu e a nob. Iuxta illd apli. Pe
 bre. xij. Deponetes oē pōd z circūstās nol
 pcrim patiētia curra ad ppositū nob cer
 tamē aspiciētes i aurozē fidei z psumato
 re ihm xpm. Duo pcpit. z fugā mali z po
 sitū boni. h e dicere. decliate a malo z facite
 bonū. q. d. Reiecto ope diaboli qd e op q
 ue z laboriosū. assumite op di qd e suaue z
 leue. vñ **P**adara pntz gūia n sut. dz. i. Job
 v. At ve n sūr gūia. qz sursū hoiez ferit nō
 deoz sū depmūt. vñ sūt sic ale anū. qz gra
 ues sint i se. tm aues n ferūt eas sibi gues
 sz lenes. Et sic bacul q iuuat hoiez ad cū
 dū. qz videat in se pōderosus e tm leuis.
 Sic est de pceptz dei. ido curram ad xpm
 omi excusatōe semora. cu nō hēm? aliqua
 occasione excusadi. vr dicit est. **D**
Dixi tertio q in vbia pmissis
 rāqz desiderabil
 psolaro q saluatoz ad sereniētes rāqz suos
 fideles seruos psolari se obligat. z ego re
 siciā vos. **D**ic h **B**orra sup isto sbo. qz xps
 pmittit psolari suos triplici cibo. s. doctri
 ne. eucharistie. z gle. Et ve maria psolaro
 q maior neqt irelligi. cu idudar oēs alias
 siue sint fm nafaz. siue fm fortuna siue fm
 graz. Si tm volū loq ppe ad lraz fm illud
 tps q xps loqbat sba ista ad discipulos et
 alios pctorz. tuc refectio ista accipienda e
 fm significatōz. pcrim z imediata iētētiā
 xpi. Inredebāt em xps tuc ad se puerlos
 reci pē baptismi sacramētū z missionem
 spū sancti. De qua refectōe pueniēter ppe
 dicit ppha in psalmo. xxiij. dicens. Super

Unica septuagesime

aquā refectōis educavit me. aīaz meā con-
uerit. **Dicit** Inno. q̄r̄ q̄ aq̄ refectōis ibi
significat baptisimū ad lras. qz i aq̄ sit. **Sz**
aq̄ refectōis dī duobz modis. qz reficere ē
reformare. z reficere ē satiare. **Baptisim⁹** ē
reficit. i. reformat silitudinē dei. quā dya/
bol⁹ deformauerat p̄ p̄c̄m̄. **Isa. j.** Lauami
z mūdi estote. **Blo.** lauami aqua baptisimi
Et Zach. xiii. dī. Erit fons patens domui
Dauid in ablutōz p̄c̄ōz. z mēstruate. **Iē**
baptisim⁹ reficit. i. satiat. qz in baptisimo da-
tur spūs sanct⁹ q̄ replet et satiat. **Q̄** aut̄ dat̄
spūs sanct⁹ i baptisimo hēt̄. **Matth. iii.** Ipe
uos baptisabit spūs sancto z igni. **Q̄** spūs
sanct⁹ replet habet̄. **Actu. ii.** Repleti sunt
om̄es spūs sancto. **De** hac duplici refectōe ha-
bet̄. **Actu. ii. vbi** Pet⁹ dixit. **Enīaz** agite.
et baptisē vniūsc̄qz in noīe dñi nostri ihu
xp̄i in remissione p̄c̄ōz. z accipietis donū
spūs sancti. **In** remissione p̄c̄ōz. ecce pri-
mū. accipietis. ecce sc̄dum. **Sup** banc̄
aquā refectōis. dicit̄ iustus educavit me
sic puer. fidei nutrimento. q̄i dī. recepto sa-
cramēto baptisimi q̄i fundam̄to. paulatim
alia sacramēta recepi q̄ nutriūt aīaz. **Aba-**
cucij. **Qui** incredulus est nō erit aīa eius
recta in semetip̄o. **Iust⁹** aut̄ in fide sua vi-
uet. **Eccl. xlvij.** **Aque** descēdebāt ad lat⁹
templi destrūti. et post subūgit. om̄is aīa
vniens ad quā puenerit torrens iste uiuet
Et ideo dicit̄ bñ q̄ sup̄ hac aquā educavit
me dñs. **Ad** qd̄ aut̄ valeat ista refectio sta-
tim subdit. animā meā ad se puertit. vt scz
mūdānis opibz nō insu det̄ vel nō intēdat.
quo min⁹ ad eū libere possit currere. **Sic**
puerterat aplm̄ q̄ de se dicebat. **Hebr. xij.**
Hō habent̄ h̄ manētē ciuitatē. s̄ futurā
in q̄rim⁹. **Dec̄** ē bona est refectio q̄ ita men-
tē faciat dulcedine dei in p̄nti vt obliuiscat̄
tur delectationē seculi. **Phil. iij.** **Om̄ia** ar-
bitroz vt stercoz aut̄ xp̄m̄ lucrificā. **Si** nō
uolum⁹ loq̄ de refectōe fufe glē. tūc nō mi-
nus est vez. qd̄ xp̄s p̄mittēs dicit. z ego re-
ficia vos. **Na** eodē mō refectur̄ se. p̄mittit
vt dicit̄ est p̄mo. qz reficere electos in et̄na
glā. i. reformat̄ de miseria i glāz. de cor-
ruptiōe i incorruptōez. de imp̄fectōe ad p̄-
fectionē. de speculo et enigmate ad clarāvi-
sionē. **Iuxta** illud. Reformabit̄ corp⁹ hūili-
tat̄ nre p̄figuratiū corp̄i claritat̄ sue. **Phi-**
lip̄en. iij. **Hoc** at̄ fiet cū corruptibile h̄ in-
duerit̄ incorruptōez. z mortale h̄ induerit̄

immortalitatē. **Et** iterū. **Cum** uenerit qd̄
p̄fectū est. euacuabit̄ quod ex parte est. **Et**
itez. **Uidem⁹** nunc p̄ speculū in enigmate
tūc aut̄ facie ad facie. **Ecce** refectio. id ē re-
formatio p̄fecta. **Sec̄do** i fuso reficet. i. sa-
tiabit̄ totū hoīez. **Iuxta** illud ps̄. **Satia-**
bor̄ cum apparuerit̄ glā tua. **Ubi** dicit̄ **In-**
nocenti⁹ q̄ hec satietas erit in impletione
desideriōz p̄fecta. **Ps̄.** **Qui** replet in bo-
nis desiderū tuū. **Quando** aut̄ erit facie/
tas hec aut̄ vbi. statim dicit̄. **Cum** apparu-
erit̄ glōria tua. scz cuiūlibet̄ iusto in se et in
alijs. **I. Iob. iij.** **Rm̄i.** nūc filij dei sum⁹. sed
nondū apparuit̄ qd̄ erim⁹. **Cum** aut̄ appa-
ruerit̄ similes ei erimus. **Ad** quā glōriam
nos perducatur̄ ih̄s xp̄s Amen.

Dominica septuagesime. I.

Sermo. XXXIII.

Simile est regnū

Sceloz homini p̄familias. **Bar-**
tt. **Dominica** hodierna diuersi-
mode a diuersis appellat̄. **Vulgares** no-
stri vocant̄ eam antiquū carnis priuū. **Co-**
q̄ ab hac dominica antiqui patres dispo-
nebant se ad ieiuniū q̄dragesime. **Unde** z
nuptiaz solēnitates z cārica leticie obmit-
tebant. vt animū suū ad dignos penitētie
fructus pagēdos in q̄dragesima assuesce-
rent. **Post** et̄ in cibis ext̄c obmitte-
bāt. qz carnes de cetero nō comedebāt. s̄
tūc oua et lacticiā. q̄b̄ vtēbantur vsqz ad
octo dies. **Post** hoc aut̄ a dñica **Exurge.**
immediate sequenti obmisso esu ouozum so-
lū lacteyrebāt vsqz ad dñicā. **Esto** mibi. in
qua dominica deinceps omnia obmisit̄.
Quia ergo in hac dominica carnibus pri-
uabantur. **Ideo** carnis priuū antiquozū
patrum appellatur. **Quē** modū adhuc gre-
cor̄ ecclesia obseruat. **Alij** autem appellāt
hac dñicā septuagesimam. vt l̄rari z sp̄ia-
les. **Pro** eo q̄ in ea recolit̄ captiuitas. **lxx.**
annoz. q̄b̄ iudei capti. ducti sunt in babilō-
nē p̄ Nabuchodonosor regē Babilozū.
vt habetur. **iiij. Reg. vltimo. Et. j. Esdre. v.**
cap. **Sub** Joachim rege Iuda. et postea
sub Sedechia eius successore. **Ubi** filij
israhel in maria tristitia existentes. habi-
tabāt sup̄ stumia babilonis. facientes tugu-
ria. z suspendentes cytharas z liras suas.
q̄b̄ laudare deū in terra sua p̄sueuerāt in
salicibz et alijs arboribz. **Iuxta** illud i ps̄.

